

*Załącznik nr 1
do Uchwały NrXXVIII/32/05
Rady Miejskiej w Mroczy
z dnia 24 marca 2005r*

P R O G R A M

ZADRZEWIENÍ

NA TERENIE MIASTA I GMINY MROCZA

NA LATA 2005 – 2010

*Opracowanie:
Referat Rolnictwa,
Ochrony Środowiska i Leśnictwa*

Mrocza, marzec 2005r.

SPIS TREŚCI

- I. WSTĘP
- II. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA
- III. CEL PROGRAMU
- IV. ANALIZA STANU ZADRZEWIENIA NA TERENIE GMINY
- V. KIERUNKI DZIAŁAŃ NA LATA 2005- 2010 W ZAKRESIE ZADRZEWIENIA
- VI. NAKŁADY FINANSOWE ORAZ ŹRÓDŁA ICH POCHODZENIA
- VII. POSTANOWIENIA KOŃCOWE- REALIZACJA I MONITORING
- VIII. ZAŁĄCZNIKI - MAPY

I. W S T Ę P

Zadrzewienia są to pojedyncze drzewa i krzewy lub ich skupiska, nie stanowiące zbiorowisk leśnych, wraz z zajmowanym terenem, oraz pozostałymi składnikami jego roślinności.

Zadrzewienia są jednym z elementów strukturalnych okrywy roślinnej terenu ogólnie określanej pojęciem zieleni. Występują zarówno w krajobrazie zurbanizowanym – jako element miejskich terenów zieleni, jak i w krajobrazie otwartym, obejmującym również osiedla wiejskie i znajdujące się w nich obiekty przemysłowe, jako ważny składnik ekosystemów rolniczych.

Zadrzewienia możemy podzielić na :

- zadrzewienia stanowiące przedmiot gospodarki zadrzewieniowej,
- zadrzewienia pozostałe.

Zadrzewienia stanowiące przedmiot gospodarki zadrzewieniowej obejmują :

- Zadrzewienia użytków rolnych,
- Zadrzewienia terenów komunikacyjnych
- Zadrzewienia wiejskich terenów budowlanych
- Zadrzewienia terenów przemysłowych
- Zadrzewienia urządzeń turystyczno-wypoczynkowych

Zadrzewienia pozostałe obejmują:

- Parki wiejskie
- Zadrzewienia przykościelne, cmentarzy i innych miejsc kultu religijnego
- Sady, ogrody działkowe, plantacje drzew i krzewów.

Charakterystyczną cechą zadrzewień jest równocześnie spełnianie przez nie wielu różnych funkcji.

Według funkcji, zadrzewienia dzielimy na: ochronne, produkcyjne i społeczno-kulturowe.

Ponadto w zależności od wzajemnego usytuowania drzew i krzewów oraz kształtu i wielkości zajmowanej przez zadrzewienia rozróżnia się jako:

pojedyncze , rzędowe , pasowe , grupowe, kępowe i powierzchniowe.

Zadrzewienia w krajobrazie rolniczym kształtują biotopy, w których mogą rozwijać się organizmy związane z ekosystemami naturalnymi. Przyczyniają się one do zwiększenia różnorodności krajobrazu oraz są ciągami przemieszczania się zwierząt. Niepoślednia jest również rola zadrzewienia w oddziaływaniu na mikroklimat. W pobliżu zadrzewień obserwuje się zwiększenie ilości rosy, wielkości opadów, wilgotności gleby, zmniejszenie parowania i szybkości wiatrów.

W konsekwencji w przypadku wielu upraw odnotowuje się wzrost plonów. Pod względem krajobrazowym istotne są zadrzewienia rozwijające się na miedzach, kompleksy zadrzewień towarzyszącym brzegom zbiorników wodnych. Najłatwiej zauważalnymi są zadrzewienia przydrożne. Zadrzewienia zmniejszają też rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń komunikacyjnych a właściwie zaprojektowane ograniczają hałas i pojawianie się zasp śnieżnych.

Z estetycznego punktu widzenia zadrzewienia sprzyjają utrzymaniu naturalnego charakteru krajobrazu.

II. PODSAWA PRAWNA OPRACOWANIA

1. *Ustawa z dnia 18 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U z 2001r. nr 142, poz. 159; z 2002r. nr 23, poz. 220, nr 62 poz. 558, nr 113, poz. 984, nr 153, poz. 1271, nr 214, poz. 1806; z 2003r nr 80, poz. 717, nr 162, poz. 1568; z 2004r. nr 102, poz. 1055, nr 116, poz. 1203);*

2. *Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (DZ. U. Nr 92, poz. 880).*

Zgodnie z cytowanymi wyżej ustawami obowiązkiem organów administracji samorządowej jest dbałość o przyrodę będąca dziedzictwem i bogactwem narodowym. Organy administracji samorządowej są obowiązane do zapewnienia warunków prawnych organizacyjnych i finansowych dla ochrony przyrody oraz prowadzenie działalności edukacyjnej, informacyjnej i promocyjnej w dziedzinie ochrony przyrody.

III.CEL PROGRAMU

Cel programu można podzielić na: cel ogólny i cele szczegółowe.

Celem ogólnym niniejszego opracowania jest ocena istniejącego zadrzewienia oraz racjonalne wykorzystanie możliwości zadrzewieniowych gminy w oparciu o czynnik finansowy oraz społeczny. Polska coraz bardziej pustynnieje dotyczy to również naszej gminy, jej zasoby wodne są na poziomie Egiptu i tu ogromną rolę spełniają zadrzewienia śródpolne, bo są punktem regulującym niekorzystne wahania wód gruntowych, co ma niebagatelne znaczenie dla upraw rolnych. Przyjęty przez Radę Ministrów Krajowy Program Lesistości traktuje sprawy zadrzewień na równi z zalesieniami. Ma to swoje odbicie w kształtowaniu przyrodniczej równowagi krajobrazu i tworzeniu układów uzupełniających się z lasami.

Ludzie już jakiś czas temu nauczyli się traktować zwierzęta jak czujące istoty, jednak na nasz szacunek nie doczekały się jeszcze drzewa, zwłaszcza stare. Drzewa trzeba ratować bo jeśli tego nie zrobimy to niewiele po nas zostanie.

Być może, że już niedługo z wiejskiego krajobrazu znikną ostatnie lipy i więzy a chłopskie ogródki stracą swój sielski charakter i zaczną wyglądać równo, elegancko a przy tym śmiertelnie nudnie. Duże drzewa są kłopotliwe – rozsadzają fundamenty, gubią liście. Modne stają się geometryczne trawniki ze srebrnym świerkiem po środku. Wpadamy w angielski schematyzm zupełnie nie pasujący do polskiego sielskiego charakteru. Już nawet bociany się zbuntowały i szukają terenów pod własne siedlisko w terenach o naturalnym wyglądzie. Istnieje obawa, że tam gdzie zabraknie miejsc dla drzew i zwierząt może zabraknąć również miejsca dla człowieka.

Celem ogólnym programu jest tak zaprojektować zadrzewienia, aby miały jak największe znaczenie dla kształtowania środowiska i

krajobrazu. Zadrzewienia wywierają duży wpływ na mikroklimat pól i łąk poprzez:

- hamowanie prędkości wiatru,
- ograniczenie strat wody wskutek parowania z gleby średnio o 25%,
- zwiększenie wilgotności powietrza w warstwie przygruntowej,
- ograniczenie erozji wietrznej,
- ograniczenie parowania i odpływ wody w czasie suszy latem,
- ograniczenie erozji wodnej; czyli spływu powierzchniowego wody;
- zmniejszenie dobowych amplitud temperatury powietrza.

Zadrzewienia wspierają nie tylko produkcję rolniczą. Mają ogromne znaczenie dla urozmaicenia krajobrazu, gospodarki przestrzennej, funkcji ekologicznych każdego obszaru. Odpowiednio zaprojektowane zadrzewienia mają istotne znaczenie dla estetyki krajobrazu i jego urozmaicenie ochrony gatunkowej zwierząt, ochrony terenu przed hałasem, spalinami i pyłami komunikacyjnymi, a także jako osłony przeciwnieźne i przeciwwietrzne. Zadrzewienia mają decydujące znaczenie w przeciwdziałaniu procesowi destrukcji środowiska naturalnego. Proces ten zachodzi w krajobrazie rolniczym na skutek prowadzenia monokultur uprawowych na polach, intensywnej gospodarki hodowlanej, mechanizacji, chemizacji itp.

Zadrzewienia urozmaicają monotony krajobraz pól uprawnych co ma znaczenie w regionach o małej lesistości i wpływa korzystnie na rozwój turystyki, zachęca ludzi z miast do wypoczynku na wsi. Poza tym jeden hektar zadrzewień produkuje rocznie około 10 ton tlenu.

Celami szczegółowymi programu są:

- analiza warunków siedliskowych, glebowych, wodnych i klimatycznych na terenie gminy;
- szczegółowy dobór gatunków i ilości drzew i krzewów;
- określenie potrzeb nasadzeniowych w poszczególnych latach z podziałem na ulice, drogi i sołectwa.

Projektowanie zadrzewień musi być zgodne z planem przestrzennym zagospodarowania danego obszaru, dostosowane do potrzeb, warunków i zagrożeń występujących na tym obszarze. Stanowi to podstawę do opracowania projektu technicznego który określa lokalizacje poszczególnych zadrzewień.

IV.ANALIZA STANU ZADRZEWIENIA NA TERENIE GMINY

Lasy i zadrzewienia pokrywają około 1/3 powierzchni lądów naszego globu. Każdego roku dostarczają ogromnych ilości surowca drzewnego, spełniają wiele funkcji socjalnych decydujących o jakości życia człowieka.

Lasy i zadrzewienia w naszej strefie klimatyczno – geograficznej są najbardziej naturalną formacją przyrodniczą, stanowią niezbędny czynnik równowagi środowiska w których procesy wykorzystywania energii słonecznej i akumulacji skażeń sięgają szczególnie wysoki poziom.

Lasy i zadrzewienia są jednym z nielicznych odnawialnych zasobów przyrody, ale jednocześnie zasobów najbardziej bezbronnych. Pod względem krajobrazowym istotne są zadrzewienia rozwijające się na miedzach. Kompleksy zadrzewień towarzyszących brzegom zbiorników wodnych oraz strumieni i rowów działają jak filtr biologiczny. Najłatwiej zauważalnymi są zadrzewienia przydrożne.

W gminie Mrocza najciekawszymi zadrzewieniami są następujące ciągi:

- dęby wzdłuż drogi Witosław – Jeziorki Zabartowskie,
- jesiony wzdłuż drogi Debionek – Kaźmierzewo;
- lipy wzdłuż drogi Witosław – Kaźmierzewo;
- jesiony i lipy wzdłuż drogi Drzewianowo – Mrocza – Witosław;
- lipy wzdłuż drogi Mrocza – Kosowo;
- dęby, jesiony i lipy wzdłuż drogi Rościmin – Witosław;
- śliwy, ąlicze i wiśnie przy polnych drogach w rejonie Rościmina.

W zaroślach śródpolnych pól gminy Mrocza częste są samo siewy grochodrzewu, jesionu wyniosłego, jaworu i tarniny.

Długość zadrzewień w gminie Mrocza oszacowano wykorzystując mapy topograficzne. Określając wpływ zadrzewień i ściany lasu na przyległe tereny rolnicze przyjęto, że obejmuje on pas o szerokości równy piętnastokrotnej wysokości drzew. Do obliczeń założono przeciętna wysokość drzew 10 m i stwierdzono, że łączna długość wszystkich rodzajów zadrzewień oraz układu ekotopowego związanego ze ścianą lasu przekracza wyraźnie średnią wojewódzką, sytuując gminę na 12 miejscu. Około 12,1% areалу upraw poddanych jest korzystnemu jej wpływowi co znacznie przekracza średnią dla województwa, wynoszącą 8,6%. Na 100 ha użytków rolnych w gminie przypada 0,477 km zadrzewień, przy średniej wojewódzkiej 0,309 km. Na tle gmin województwa kujawsko – pomorskiego gmina Mrocza wyróżnia się stosunkowo dużym udziałem zadrzewień w krajobrazie (szczególnie przydrożnych), a ich oddziaływanie wzmagane jest przez rozproszone kompleksy leśne.

Ze względu na wysokie walory przyrodnicze i krajobrazowe 59 dębów , głównie szypułkowych rosnących przy drogach, parkach podworskich (Witosław), drodze z Rościmina do Czarmunia, w

miejsowości Białowieża; objętych zostało ochroną w postaci pomnika przyrody.

Poza tym ochronie podlegają: buk zwyczajny (12 sztuk), cis pospolity, jesion , jodła biała (Modrakowo), wiąz szypułkowy oraz platan klonolistny (Witosław park podworski).

Na terenie gminy znajdują się również parki wiejskie zwane podworskimi, są dziedzictwem kultury i spuścizną poprzednich pokoleń. Wiele drzew o cechach spełniających kryteria pomnika przyrody rośnie właśnie w takich parkach. W gminie znajduje się 11 parków wiejskich: Drażno, Drażonek, Izabela, Jadwigowo, Kosowo, Krukówko, Modrakowo, Mrocza, Orle, Samsieczynek, Wyrza oraz Witosław. Wszystkie one są niestety zdewastowane a ich drzewostan jest przetrzebiony. Największym jest park w Izabeli (9 ha).

Rozporządzeniem Nr 24/98 Wojewody Bydgoskiego z dnia 17 sierpnia 1998r. został utworzony Krajeński Park Krajobrazowy. W granicach parku znalazła się północna część gminy Mrocza (tj. część sołectw Roscimin, Witosław, Białowieża i Wiele; o powierzchni ok. 4800 ha.

Jest to obszar szczególnie cenny za względu na niepodważalne walory przyrodnicze, wyjątkową różnorodność i walory estetyczne krajobrazu, a także z uwagi na znaczące wartości historyczne i kulturowe.

W formie użytków ekologicznych chroni się kępy drzew, krzewów, oczka śródpolne, bagna, torfowiska, starorzecza, skarpy i wyrobiska skalne.

W gminie Mrocza wszystkie użytki ekologiczne zajmują powierzchnię 63 ha. Są to przeważnie bagna i trzcinowiska zajmujące powierzchnie około jednego hektara.

V. KIERUNKI DZIAŁAŃ NA LATA 2005 – 2010 W ZAKRESIE

ZADRZEWIENÍ

1. Zadrzewienia w roku 2005

1.1. Miasto Mrocza:

a) ulica Leśna :

Jest to ulica, którą w roku 2004r. wyłożono kostką brukową i położono nowe chodniki. Istnieje tu zabudowa jednorodzinna. Po obu jej stronach planuje się posadzić drzewka szczepione jak: akację kulistą, klon kulisty, jarzębinę w ilości 50 szt. x 30 zł = 1500 zł.

Między drzewkami posadzi się rzędowo krzewy w ilości 100 szt.

100 szt. x 12 zł = 1200 zł.

b) ulica XXX-Lecia LWP:

Jest to ulica gdzie należy dokonać nowych nasadzeń po wycince drzew chorych i rosnących blisko skrajni drogowej.

Z uwagi na wąski pas gruntu posadzi się tu irgi, ogniki w ilości 150 szt. 150szt. x 5 zł = 750 zł

Przed zabudową jednorodziną w pasie zieleni posadzone zostaną jarzębiny w ilości 50 szt. x 4 zł = 200 zł.

c) ulica Kościuszki:

Jest to ulica po przeprowadzonej modernizacji i ułożeniu nowych chodników. W pasie między jezdnią, a chodnikiem przeznaczono pas do nowych nasadzeń . Planuje się tu posadzić drzewka ozdobne w ilości 50 szt. 50 szt. x 30 zł = 1500 zł. W rzędzie między drzewkami posadzone zostaną jałowce chińskie 200 szt. x 15 zł = 3000 zł.

d) Przepompownie przy ul Kościuszki, Leśnej , Drzewianowskiej i 22-Lipca

Żywotniki zach. 50 szt. x 12 zł= 600 zł

Świerki 100 szt x 10 zł = 1000

2. Zadrzewienia w roku 2006

2.1. Miasto Mrocza

a) *ulica Kościuszki* :

Posadzony zostanie/ żywotnik zachodni

70 szt. x 15 zł= 1050 zł.

b) *teren zieleni wokół Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Mroczy*

daglezie, świerki , żywotniki w ilości 200 szt.

200szt. x 15 zł = 3000 zł.

2.2. Sołectwo Witosław:

Nasadzenia dróg gminnych we wsi , Witosław – Kaźmierzewo ,aleja

lipowa drzewka szczepione

Akacja kulista w ilości 30 szt. x 30 zł= 900 zł

Jarzębina w ilości 50 szt. x 4 zł = 200 zł.

Lipy w ilości 30 szt x 10 zł= 300 zł

2.3. Sołectwo Ostrowo:

Nasadzenia w ciągu dróg wiejskich , Drażno- Ostrowo i Ostrowo-

Drzewianowo :

Drzewa: klon jawor, kasztanowce, brzozy, jarzębiny, wierzby

W ilości 500 szt. x 4 zł. = 2000 zł.

2.4. Sołectwo Drażno:

Nasadzenia ciągu dróg wiejskich i drogi po rekultywacji Drażno-

Ostrowo - Drażonek –w kierunku szosy.

kasztanowce, lipy, wierzby, klony

W ilości 800 szt. x 4 zł. = 3200 zł.

2.5. Przepompownia Drażno i Drażonek :

Świerki 50 szt. x 10 zł = 500 zł

3. Zadrzewienia w roku 2007

3.1. Miasto Mrocza:a) Park Jagiełły:

Nasadzenia uzupełniające, platan w ilości 20 szt.

Sosna czarna 10 szt., krzewy tawułka w ilości 100 szt.

Świerki 1,5m wysokości 50 szt., modrzew 10 szt.

Wierzba 20 szt.

110 szt. x 28 zł = 3080 zł

100szt. x 5 zł = 500 zł

razem = 3580 zł

b) Park przy Szkole Podstawowej:

Lipy 30 szt. x 6 zł. =180 zł i Platan 10 szt. x 20 zł= 200 zł.

3.3. Sołectwo Izabela:

Nasadzenia upiększające na terenie wsi i przy drodze do wsi Podgórz.

Krzewy jak:

500 szt. x 2 zł= 1000 zł

Drzewka: jarzębiny, jesiony, modrzewia, brzozy , wierzby

W ilości 200 szt. 4 zł= 800 zł

3.4. Sołectwo Wiele:

Nasadzenia wzdłuż dróg wiejskich: Wiele –Rościmin , Jezioro Mintarz

Wiele – bruk

Przepompownia świerki w ilości 50 szt. x 10 zł = 500zł.

Jarzębiny, brzozy, kasztanowiec, klony w ilości 300 szt.

300szt x 4 zł = 1200 zł

4. Zadrzewienia w roku 2008

4.1. Miasto Mrocza:*a) ul. Łąkowa i tereny zieleni:*

Lipy 50 szt. x 8 zł = 400 zł

Kasztanowce 50 szt. x 20 zł = 1000 zł

Brzozy 20 szt. x 10 zł = 200 zł

Żywotniki 100 szt. x 15 zł = 1500 zł

b) ul. Drzewianowska

Żywotniki 100 szt. x 15 zł = 1500 zł

Jarzębina 50 szt. x 8 zł = 400 zł

Lipy 50 szt. x 8 zł = 400 zł

c) ul. Czereśniowa :

leszczyna ,czereśnia ptasia 50 szt x 10 zł = 500 zł

4.2. Sołectwo Kosowo

Nasadzenia przy: drogach: Kosowo - Kosowo Wybudowanie
,Kosowo- Modrakowo, Kosowo - Dworzec PKP i remiza OSP

Żywotniki 200 szt. x 15 zł = 3000 zł

Jałowce 50 szt. x 15 zł = 750 zł

Świerki kł. 50 szt. x 15 zł = 750 zł

Świerki 200 szt. x 10 zł = 2000 zł

5. Zadrzewienia w roku 20095.1. Miasto Mrocza:*a) ul. Nakielska i Łabędzkiego:*

Irgi, ogniki 500 szt. x 7 zł = 3500zł

Żywotniki 100 szt. x 15 zł = 1500zł

b) ul. Piotra:

Żywotniki 150 szt. x 15 zł = 2250 zł

Jałowce 150 szt. x 15 zł = 2250 zł

Jarząb szwedzki 100 szt. x 20 zł = 2000 zł

5.2. Sołectwo Krukówko:

Nasadzeniem objęte zostaną drogi wiejskie i tereny zieleni we wsi .

Droga Krukówko – Dworzec PKP i Krukówko - Krukowo

Brzozy 200 szt. x 4 zł = 800 zł

Olchy 200 szt. x 4zł = 800 zł

Żywotniki 100 szt. x 15 zł = 1500 zł

5.3. Sołectwo Kaźmierzewo:

Nasadzenia przy drodze Wyrza – Kaźmierzewo po inwestycji

Lipy 50 szt. x 14 zł = 700 zł

Klony 50 szt. x 10 zł = 500 zł

Jesiony 50 szt. x 10 zł = 500 zł

Jawor 50 szt. x 10 zł = 500 zł

6. Zadrzewienia w roku 2010.

6.1. Miasto Mrocza:

a) Plac 1-go Maja:

Żywotniki 100 szt. x 20 zł = 2000 zł

Jałowce 100 szt. x 20zł = 2000 zł

b) ul. Bydgoska:

daglezcja 100 szt. x 30 szt.= 3000 zł

6.2. Sołectwo Wyrza

Nasadzeniem objęte zostaną pasy zieleni przydrożnej

Droga Wyrza – Dębowo / Siekierkowo/ i Wyrza – Broniewo

Lipy 200 szt x 14 zł = 2800 zł

Kasztanowce 100 szt x 20 zł = 2000 zł

Żywotniki 100 szt x 20 zł = 2000 zł

Jałowce 100 szt x 20 zł = 2000 zł

